

PREGÓN DA FESTA DE SAN VITORIO DE BARALLA
=====

Por Manuel Rodríguez López

Excelentísimas Autoridades, señoras, señores:

Estóu fónicamente agradecido pola invitación que me fixeron pra que lles fale co gallo das festas de San Vitorio e, en primeiro lugar, quero felicitar ós remistas organizadores dos programas festeiros desta fermosa vila de Baralla, encrucillado de camiños e moderna capital do Municipio de comarca de Neira de Xusá, progresista e ó mesmo tempo celosa conservadora das vellas tradicións doutras épocas que poderíamos estudar ~~xxxx~~ en tantas eirexas románicas, nos pazos, nas torres e nos moimentos legados polos nosos devanceiros.

Acetéi a invitación que se me fixo pra ser ~~xx~~ o preegoiro dos días de ledicia que hoxe encetamos pra festexar o Patrón; pero de qué vou a falarlles eu que en vez de alegría o que sinto é tristura ?

Sí, a tristura do emigrante que, dende moi novo, vive lonxe da Terra a que, como moitos dos que hoxe estamos a celebrar unhas xornadas de gozo, de xuntanzas familiares, de reunións de amigos e veciños, sentimos a cada intre unha voz moi dentro do peito que nos recorda que ó remate deste soño de ~~xxxxxxxx~~ irmandade, de festa e romería, voltaremos a camiñar pra terras alleas, cos ollos ~~xxxxxx~~ cheos de bágoas e deixaremos estas veigas vizosas pra rubir ó Be-reixal e escadar o porto de Pedrafita, irmá dos Ancares e do Cau-rel - xigantes orográficos que, por máis esforzos que fan pra im-
posibilitar a dispersión das nosas xentes, ^{dificultando} ~~xxxxxxxx~~ as saídas de Galicia coa súa inmensa muralla ciclopea - non o consiguen. E non o consiguen porque os recursos do noso pobo, as fontes das mete-rias primas - carne, madeira, produtos do mar, explotacións minei-

ras - non son manufacturados íntegramente no país e os nosos becerros - por exemplo - en troques de engordar nas granxas galegas, críanse e cébense nas catalanas e sacrificíanse no matadeiro de Zona Rxxxx-Franca de Barcelona; os productos das nosas celulosas convírtense en papel nas factorías bilbaínas ou no Prat de Llobregat; os nosos mineras ^{ais} transfórmanse no extranxeiro e os postos de traballo que os nosos homes podían ocupar na terra natal, desempéñanos nas zonas industriáis de Catalunya, Vasconia, Madrid ou en nacións extranxeiras. E eu preguntome: Astra cándo durará esta malafada, esta diáspora? Por qué milleiros de galegos temos que vivir lonxe da Terra, cismando ^{en} voltar cando a realidade é moi outra? Miles dos nosos irmáus, dos nosos familiares, dos nosos pais e abós, que degoraban tornar á Terra, dormen e sono eterno en Bos Aires, A Habana, Madrid, Barcelona e, derredoramente, en países europeos.

Nestas datas estiváis, as estradas e camiños de Galicia están choílos por coches con matrículas doutras terras. Non son "turistas", como se dí. Somos emigrantes que voltamos pra coutar as nosas tristuras, cando os medios económicos e as circunstancias favorabels nos permiten viaxar ó lugar de nacemento. Chegamos coa ilusión de ver ós irmáus, ós pais, ós abos, ós veciños; pero eu sei de moitos galegos de emigración que xa perderon os seus familiares máis queridos da aldea ou da vila que os viu nacer e súmense noutros países, mergullados ~~xxxxxxxixixix~~ en saudades, porque decátanse que, en Galicia, nada teñen. Saben que a Galicia Ideal, na que sempre cavilaron, nada ten que lles ofrecer.

Se non se obra o milagre, dentro de poucos anos, a medida que desaparezan os vencillos familiares que xunguen as xeneracións actuais, os nosos fillos e netos, cada vegada máis alonxados das raiceiras de orixen, esquencerán a chamada ancestral e xa non se verán tantos "turistas" en Galicia e as aldeas e vilas seguirán a se despoboar, inzándose de toxos e de silbas e, como xa está a

sucedan, morrerán.

Se facemos unha pequena reflexión e matinamos nos camiños que ~~xx~~ conflúen en Baralla atopámonos co ~~francoso~~ ^{fértil} val de Láncara, presidido polo pazo de ~~Bermúdez de Castro~~ ^{Bermúdez de Castro} e a torre de Basille, que fora propiedade do bisabó do noso ilustre académico, ~~patriarca das Letras Galegas~~, don Anxel Fole, ~~que nos honra coa súa presenza~~. Se chegamos a esta vila pola estrada de Baleira, ficamos aglaziados polas ~~xxxxxxx~~ sombrizas e verdes ribeiras do ~~xxxxxxx~~ troitiro río Neira, que, dende ~~as fontes de Sábada~~ ^{a Fontaneira}, vai recollendo as ~~xxxxxxx~~ frescas e núdeas augas dos regatos, faise mociño en Neira de Rei, perto do pazo de Condomiña, reparte fartura e regalía na veiga de Baralla e sigue cara a Poboá de San Xulián, feito mozo esgrevio, pra en terras do Corgo e do Páramo ~~e~~ deborcar o seu caudal no pai dos ríos galegos. Outro dos camiños que nos acercan a Baralla é a estrada de Lujo, que corre lixeira e sen atrechos, entre pazos - o de Corgo e o de Fulgosa - pra recrearse no val de Baralla e logo seguir renqueante, costa arriba, cara terras de Castela. Todos estes camiños acuden á nosa vila, pra rendir pleitesía e o seu homenaxe a tanta beleza paisaxística, tanta historia, tanto arte románico e ás xentes deste fermoso recanto da nosa Galicia.

Qué seráx da nosa Terra, o día de mañá, sen fillos que ~~x~~ conserven e que aumenten o patrimonio dos antergos, sen brazos que exploten as súas riquezas farturentas? Non queremos terras a monte. O noso anxeio é unha Galicia ricaz e unida na laboureira de cada intre, con irmandade e con festas con esta que hoxe estamos a celebrar, sen pensar que ó remate de tanta ilusión e tanta algarabía, cando estouren os derradeiros foguetes, moitos de nós teremos que camiñar. Queremos unha Galicia crecente, que os nosos pobos non mingüen, como está a suceder.

Doime non ter escolmado outro tema máis afalagador. Moitos de Vds., por culpa miña, síntese, cecóis, magoados ó botar de falla familiares que iste ano non puideron vir á festa; outros, estarán a cavilar na próxima separación dos seres que estiman e que ó rematar as festas, deixarán un valeiro nos seus fogares e, moitos, xa sentimos a door da despedida. Son consciente da crueza das miñas verbas que non teñen outro mérito que o da sinceridade. Ogaillá que dentro de poucos anos estas palabras podan ser recordadas como un pregón anecdótico, dun pasado circunstancial superado xa.

Moitas graziñas !

MANUEL RODRIGUEZ LOPEZ

Alcalde : Xosé Luís Lopez

Concealdero : Xosé Xosé Osorio

Secretario : Xosé Estevez

Cura de S. Miguel de Azeiteira : Manuel Rodríguez Castro

Na sala de actos do Consistorio

Ó remate o alcalde, tras pronunciar unhas emocionadas palabras, entregou lle ó pregoeiro unha vieira de prata, conmemorativa do acto e á súa dona un fermoso ramo de rosas. A continuación se iniciou un "lunch" nos